

Studenten en docenten beschuldigen Laurens Buijs van 'racisme' en 'discriminatie'

UvA-socioloog liet met woke-kritiek bom ontploffen: 'Ik word zwartgemaakt'

Door WIERD DUK

Updated 11 min geleden 26 min geleden in BINNENLAND

Met zijn kritiek op de 'woke-cultuur' op de Universiteit van Amsterdam liet socioloog Laurens Buijs een bom ontploffen. Uit eigen, linkse kring kreeg Buijs hoon in plaats van steun. Activisten eisen zijn ontslag. „Dat doet mij heel veel verdriet.”

Buijs vond het tijd om aan de bel te trekken; hij meldde zich als klokkenluider bij het bestuur van de Universiteit van Amsterdam.

Voor een goed begrip: Laurens Buijs (40) is een typisch linkse jongen: kritisch op machtsverhoudingen in onze kapitalistische samenlevingen, actief in de homobeweging, sympathisant van BIJ1. Maar hij is ook een wetenschapper. En op basis van zijn onderzoek komt Buijs soms tot observaties die in de 'woke'-gemeenschap slecht vallen.

Bijvoorbeeld dat Marokkaans-Nederlandse jongeren oververtegenwoordigd zijn als plegers van homofoob geweld in Amsterdam. Of: dat 'non-binair' zijn (vrouw noch

man) geen fundament heeft in biologie, psychologie of antropologie ('Het is een lege hype').

Boze studenten en docenten beschuldigen Buijs van 'racisme', 'discriminatie' en het creëren van een 'onveilig' werk- en studieklimaat. Buijs vond het tijd om aan de bel te trekken; hij meldde zich als klokkenluider bij het bestuur van de Universiteit van Amsterdam en schreef in de universiteitskrant een fel kritisch stuk over de 'ideologische monocultuur' aan de UvA.

Nou, dat hebt u geweten: er steeg een storm van verontwaardiging op. Ook collega's nemen afstand van u.

„Ja, de afgelopen week was best een hel. Ik heb veel verdriet gehad, voel me verraden door de UvA. Ik ben bezig met het vrije woord, met mijn zorgen te uiten over een totalitaire wind op de universiteit – bij uitstek linkse thema's – en niemand staat naast mij. Erger: ik word zwartgemaakt en weggepest.”

U had steun verwacht uit eigen kring. In plaats daarvan wordt uw ontslag geëist. Was u te naïef?

„Ik dacht: er komt een onafhankelijk onderzoek en dan gaan we hier een discussie over hebben. Maar op mijn faculteit word ik gezien als iemand die rechts in de kaart speelt, door kritiek te uiten op één van de weinige, veilige linkse bolwerken in een 'onveilige racistische wereld'. In hun ogen bestaat 'woke' helemaal niet. Het is massale ontkenning.”

U lag al eerder onder vuur wegens uw kritiek op het coronabeleid.

„Mij werd de indruk gegeven dat ik een slecht mens was. Wie ook maar enigszins kritisch was op de coronamaatregelen, werd weggezet als 'wappie', 'complotdenker' en 'extreemrechts'. Er bestaan op de UvA allemaal normen over wat 'goed' is om te zeggen en wat 'slecht'. Dat kán niet in de wetenschap, die ideologisering druist lijnrecht in tegen de academische vrijheid.

BEKIJK OOK:

Woke is watching you

Wat mij zorgen baart, is dat ik de enige ben die naar buiten stapt. Hoewel ik weet dat veel collega's het met mij eens zijn. Maar die durven geen kleur te bekennen: ze zijn bang hun banen en hun onderzoeksprojecten te verliezen. Die mensen hebben vaak een hypotheek en kinderen en spelen op safe. Het is pijnlijk om te constateren dat ik feitelijk alleen sta. Ik doe dit ook niet voor m'n lol.”

Uit rechtse hoek krijgt u wél openlijk steun: Thierry Baudet en de PVV staken u een hart onder de riem. Ook conservatieve opiniemakers prijzen u. Ironisch, die loftuitingen van uw ideologische tegenstanders.

„Van linkse partijen heb ik niets gehoord: helemaal niks. Maar al tijdens de pandemie moest ik constateren dat Baudet in de kamer fantastische speeches hield over de ondermijning van onze burgerrechten. Thierry *f*cking* Baudet, die zo vaak over alle grenzen gaat van wat ik goede politiek vind, was de enige die zei wat ik vond! En links hield z'n mond. Ik was in shock. Het is dus niet: links is goed, rechts is slecht.”

En nu gaat u als linkse wetenschapper op bezoek bij de PVV.

„Ja, en ik zal hen ook heel duidelijk maken dat ik het op veel zaken met hen óneens ben. Als GroenLinks mij had uitgenodigd was ik graag daar naartoe gegaan. Maar er bestaat bij hen geen enkele nieuwsgierigheid naar mijn verhaal. Het linkse blok heeft zich voor mij hermetisch gesloten, zo ervaar ik dat.

Terwijl ik steun krijg vanuit het hele land, ook uit allerlei onderwijsinstellingen, van mensen die zich eveneens grote zorgen maken over die door woke ingegeven angstcultuur, vooral in het onderwijs. Wat ik allemaal lees is schokkend: zo moest een student die iets onwelgevalligs zei zich publiekelijk verontschuldigen. Die vernedering, het lijkt wel Noord-Korea of China tijdens de culturele revolutie.”

Hoe kijkt u hier als socioloog en wetenschapper naar? Wat gebeurt er precies?

„Ik denk dat we de opkomst zien van een hele enge totalitaire politiek en dit speelt zo prominent op hogescholen en universiteiten omdat deze cultuur de taal van de wetenschap claimt. Niet alleen op het gebied van diversiteit en inclusiviteit, ook bijvoorbeeld op thema's als het klimaat, corona, Oekraïne: de wetenschap claimt de objectieve waarheid op al dergelijke onderwerpen en als je die claims niet gelooft ben je een afvallige: anti-wetenschap, anti-vax, een complotdenker, racist, Poetin-lover. Met de taal van de wetenschap wordt andersdenkenden de mond gesnoerd.”

U zegt ook: dat totalitaire is voor veel mensen moeilijk te herkennen. Hoe komt dat?

„Omdat het zit verstopt in progressief-liberale praatjes over solidariteit met kwetsbaren, over inclusie, anti-discriminatie enzo. Allemaal positieve intenties. Wie kan daar nou tegen zijn?”

U wilt een tegenbeweging op gang brengen. Hoe?

„Ik ga met allerlei mensen in gesprek nu, van links tot rechts, in een poging om een front te vormen voor de academische vrijheid. Mijn toegevoegde waarde is dat ik van binnenuit kom en dat ik ook weet wat wél goed is aan woke, bijvoorbeeld hoe woke het bewustzijn ontwikkelt over de vele vooroordelen die we hebben: over mensen van kleur, over mannelijkheid, over andere stereotypes. Maar dat veroordelende moet er vanaf.”

Kunt u nog wel bij de UvA blijven?

„Dat wil ik heel graag. Er is een harde confrontatie geweest, maar ik ben er nog en maandag heb ik weer een gesprek met het College van Bestuur. Kijk, over de kwaliteit van mijn wetenschappelijke werk en mijn onderwijs bestaat geen twijfel. Ik ben altijd heel goed gewaardeerd, tot ik het ga hebben over dingen die taboe zijn verklaard. Verder vind ik: het publiek heeft het recht om te weten wat zich op de UvA afspeelt. Die toko wordt wel betaald met belastinggeld.”

Op Twitter verdedigt u zich furieus. Vergt dit gevecht niet teveel van u?

„Ik ben niet bang om door te draaien. Ik heb een fijn huis en hele goede vrienden, die op mij letten. Ik voel mij geworteld, dus nee, ik denk niet dat ik door deze shitstorm een ander mens zal worden.”

Reactie UvA

„Laurens Buijs heeft zich gemeld als klokkenluider. Kort daarna heeft een gesprek plaatsgevonden met het College van Bestuur, waarbij is aangegeven dat de UvA zijn klacht – onder meer ook dat hij zou worden zwartgemaakt en dwarsgezet – serieus neemt en een externe commissie zal instellen. We vinden het belangrijk om zorgvuldig de feiten te onderzoeken. Op dit moment zijn we bezig met het samenstellen van de commissie en het formuleren van de (onderzoeks)opdracht.”